

melighed og Orden, der bør iagttages paa Kirkegaarden. Derved vil man fjerne de Bebrejdelser, der ellers muligvis kunne rettes mod Folkekirken, og som muligvis undertiden kunde give Anledning til smaa ubehagelige Konflikter.

Endelig er der ogsaa det Spørgsmaal, som begge de to foregaaende Talere have dvælet ved, om hvorvidt Folkekirken Præster skulde have Ret til at udøve Censur over de Sange, der afsynges ved borgerlig Begravelse. Her maa jeg ogsaa slutte mig til begge de foregaaende Talere i Ønsket om, at denne Bestemmelse maatte gaa ud, saa at det eneste Hensyn, som vilde være at tage ved Valget af Sange ved borgerlig Begravelse, skulde være Hensynet til den Sømmelighed og Orden, der bør iagttages paa Kirkegaarden.

Endelig er der et Par Bestemmelser, jeg endnu vil nævne, som vistnok ikke ere blevne videre behandlede af de to foregaaende Talere. Det ene er Spørgsmaalet om, hvilken Form der skal vælges, naar en Person ønsker at sikre sig borgerlig Begravelse. Der har været Tale om to Former, nemlig en vidnefast Erklæring og Testamentformen. I det oprindelige Forslag var der blandt andet indsat den Bestemmelse, at der krævedes en vidnefast Erklæring, men den blev i det andet Ting ændret saaledes, at der krævedes en i Testamentform affattet Erklæring. Dette sidste er ganske vist i Overensstemmelse med alle de Regler, der i øvrigt findes i Lovgivningen, hvor der er Tale om at sikre sig, hvad den afdødes Villie var. Og for saa vidt er det ganske naturligt, at Bestemmelsen i Landstinget er bleven ændret i den Retning, idet man ikke har villet være med til at skabe en Anomali i vor Lovgivning. Men der er ogsaa en tredie Form, synes jeg, som kunde vælges. Der kan nemlig ogsaa gøres den Indvending mod Testamentformen, at det er en noget streng Fordring, at enhver, der vil sikre sig borgerlig Begravelse, skal have affattet en testamentarisk Erklæring derom, med de Formaliteter, der høre dertil. Det kan nemlig undertiden blive noget vanskeligt at faa det forandret i sidste Øjeblik. Og det vil dog maaske ikke være sjældent, at en Mand, der i sine Velmagtsdage har ønsket sig en borgerlig Begravelse og har afgivet en testamentarisk Erklæring derom, paa det allersidste kunde blive anderledes sindet, saa at han bestemmer sig til at faa en kirkelig Begravelse; saa vilde det maaske være lidt svært i hvert Tilfælde at sikre sig, at Formen blev iagttagen i

sidste Øjeblik. Jeg finder altsaa, at der kan gøres Indvending imod at benytte Testamentform. Men der er en tredie Form, som synes mig den eneste sikre og naturlige, og det er, at Lovgivningsmagten bestemmer, at den, hvem det paahviler at sørge for den afdødes Begravelse, ogsaa meddeler, under hvilken Form den skal foregaa, om den skal være kirkelig eller borgerlig, idet man maa gaa ud fra, at det normale maa være, at der er et saadant Tillidsforhold mellem den afdøde og hans nærmeste, at de ville respektere den afdødes Ønske i saa Henseende. Det naturlige og normale burde være, at den, der bestemte Begravelsen, ogsaa bestemte Formen derfor, om den skal være kirkelig eller borgerlig, men med den Tilføjelse, at den, der ønsker sig begravet paa en bestemt Maade, enten kirkelig eller borgerlig, kan sikre sig ved en i Testamentform affattet Erklæring. Det forekommer mig at maatte være tilstrækkeligt under disse Forhold — ligesom jeg synes, det ogsaa maa være tilstrækkeligt i Spørgsmaalet om Ligbrænding —, at den, der vil sikre sig borgerlig Begravelse enten ved Jordfæstelse eller Ligbrænding, i begge Tilfælde skal ulejlighes med at affatte en testamentarisk Bestemmelse derom, medens det ellers bliver saaledes, at den, der i øvrigt har Ansvaret for, at Begravelsen finder Sted, ogsaa bestemmer, hvorledes den skal foretages.

Jeg skal kun endnu nævne et Par Smaating, som jeg synes kunne give Anledning til en Smule Kritik. Der er Bestemmelsen om, at Præsten kun kan tillade Lægmand, der høre til Folkekirken, at tale ved Graven. Jeg indser ikke, hvorfor Lægmand, der ikke høre til Folkekirken, men f. Eks. til de grundtvigianske Frimenigheder eller f. Eks. ogsaa til Metodisterne, ikke ogsaa skulde kunne faa Lov til at tale ved en folkekirkelig Begravelse. Endelig er der en Ting, som forekommer mig noget ubestemt udtrykt. Der staar i § 1 og vistnok et Par Gange til i Lovforslaget Udtrykket „nærmestes Ønske“. „Præsten er ikke pligtig at holde Ligtale, ej heller berettiget hertil imod de nærmestes Ønske“ staar der i § 1, og dette Udtryk findes nævnt et Par andre Steder i Forslaget. Jeg synes, det under visse Forhold maa kunne vække nogen Tvivl, hvem der er de nærmeste, og hvor mange der kan henregnes dertil, hvor mange der altsaa kan faa Lov til at gøre deres Ønske gældende. Det forekommer mig rimeligt, at Lovforslaget her rettes saa-